

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

การพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นผู้พร้อมที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า เป็นพลังสำคัญ ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศชาติเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง สังคมไทยในอดีตเป็นสังคมที่หล่อหลอมเด็กไทยในเชิงการกำหนดคุณค่าการเป็นผู้สืบทอดทาง ศาสนา วัฒนธรรม จารีตประเพณี การเติบโตขึ้นเพื่อการเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ เด็กเป็นเสมือนดวงตาดวงใจของพ่อแม่ เป็นสมาชิกในชุมชนคุณครูญาติผู้ใหญ่ที่ต้องช่วยกันดูแลเอาใจ ใส ปกป้องคุ้มครองกันอย่างเต็มที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สร้างขึ้นได้หล่อเลี้ยงเด็กไทยใน อดีตให้เป็นลักษณะประชาสังคม (Civic Society) มีกระบวนการทางสังคมประจักษ์ (Socialization) ที่งดงาม เกิดคุณค่า สร้างคุณภาพ คุณลักษณะของเด็กไทยจนมีเอกลักษณ์ ประจำชาติหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นคนดีที่มีจิตใจอ่อนโยน ยิ้มง่าย เป็นมิตรมีน้ำใจ มีความเอื้อเฟื้อ รู้จักสามัคการะ วางตน ให้เหมาะสม รู้จักประมาณตน ดำเนินชีวิตที่เรียบง่าย เคารพตนเอง และผู้อื่น เป็นต้น

จากการพัฒนาประเทศที่ผ่านมา กระแสโลกาภิวัตน์จากภายนอกส่งผลกระทบเชื่อมโยง ไปทั่วถึงกัน สังคมไทยได้เผชิญกับภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครอง การ เปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากร ซึ่งส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต ความคิด ความอ่าน และสภาวะ ความเป็นอยู่ของประชาชนทุกระดับทั้งในเชิงบวก และเชิงลบ อันเกิดจากปัญหาเศรษฐกิจ และ สังคมที่ทำให้พ่อแม่ ผู้ปกครองไม่มีเวลาอบรมสั่งสอน ความงมงาย และคุณค่าของสังคมไทย และ ตัวเด็กไทยจำนวนมากเริ่มผุกร่อน หมดความหมาย และยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) และกำลัง ถูกสังคมแบบใหม่ (Post Modernization) หล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรม และจิตวิญญาณใหม่กับ เด็กไทยมายาวนานไม่น้อยกว่า 20 ปีที่ผ่านมา และยิ่งรุนแรงหนักขึ้นในระยะหลังจากที่ประเทศไทย เผชิญปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจนับแต่ปี พ.ศ. 2539 เป็นต้นมา ปัญหาเด็ก และเยาวชนที่เกิดขึ้นมา เช่น ปัญหายาเสพติด เพศเสรี วัตถุนิยม ความรุนแรงในพฤติกรรม และอารมณ์ ฯลฯ เป็นเรื่องที่ต้อง ร่วมกันแก้ไข โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งใกล้ชิดกับประชาชน จำเป็นจะต้อง สร้างพลังชุมชนให้กลับมาเข้มแข็ง มีศักยภาพเพื่อดูแลปกป้องคุ้มครองเด็ก และเยาวชนจากปัญหา ดังกล่าว รวมทั้งพัฒนาเด็ก และเยาวชนให้มีสุขภาพกายและจิตดี มีสติปัญญาเข้มแข็ง และเติบโต เป็นประโยชน์ต่อสังคม (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2550, หน้า 1)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ข้อ 2.3 ความสำเร็จ
ทิศทางการพัฒนาคน และสังคมตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550
– 2554) มีแนวทางการพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนใน 3 มิติ คือ การพัฒนาคนให้มี
คุณธรรมนำความรู้ โดยมุ่งให้เกิดการเสริมสร้างความรู้ตามความเหมาะสมของคนทุกกลุ่ม ทุกวัย
เพื่อให้สามารถรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ก้าวสู่สังคม ฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง และสนับสนุนการ
เพิ่มขีดความสามารถของประเทศ ในขณะเดียวกัน มุ่งเสริมสร้างคนไทยให้มีสุขภาวะที่ดี ควบคู่กับ
การเสริมสร้างคนไทยให้อยู่กันดีในสังคมได้อย่างสันติสุข การคุ้มครองทางเศรษฐกิจ และสังคม
กระบวนการยุติธรรม การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ และมีความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต (กระทรวง
การพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์, 2550, หน้า 20-22)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการกิจการพัฒนา คุ้มครอง และพิทักษ์
สิทธิเด็ก และเยาวชน เป็นทั้งภารกิจในเชิงนโยบายที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องกำหนด
นโยบาย และแผนขึ้นมารองรับ เพื่อให้กระบวนการคุ้มครอง พิทักษ์ และพัฒนาเด็ก และเยาวชนให้
เป็นไปตามมาตรฐาน และมาตรการทั้งในระดับสากล และระดับชาติ และเป็นภารกิจในทางปฏิบัติ
ที่มีกฎหมายกำกับควบคุม ซึ่งภารกิจที่องค์กรบริหารส่วนตำบลนครพนมพัฒนาได้ให้การส่งเสริม
สนับสนุนต่อการคุ้มครอง และพิทักษ์เด็ก เพื่อการปกป้อง คุ้มครอง และพัฒนาศักยภาพเด็ก และ
เยาวชนตำบลนครพนมพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ
สังคม ชุมชน สถานศึกษา และมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม
ก่อให้เกิดการรวมกลุ่ม สร้างความรัก ความสามัคคีให้กับเด็ก และเยาวชนในตำบลนครพนมพัฒนา
ส่งผลให้เด็ก และเยาวชนมีการพัฒนาตนเองให้สามารถเจริญเติบโตเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่า
และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ลดปัญหาการเกิดประพฤติกรรมที่ผิด ๆ ของเด็ก และเยาวชนในตำบล
นครพนมพัฒนา (กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์, 2550, หน้า 59) โดยดำเนินการ
ส่งเสริม สนับสนุนด้านการพัฒนาเด็ก และเยาวชนตำบลนครพนมพัฒนา ดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาตำบลในการพัฒนาเด็ก และเยาวชนตำบลนครพนมพัฒนาให้ครบทุก
ด้าน คือ ทั้งทางด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงาน และการมีรายได้ เน้นพัฒนาการ
กระบวนการยุติธรรม และบริการสังคมทั่วไป การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง และเปิดโอกาสให้เด็ก
และเยาวชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น สะท้อนความต้องการและตัดสินใจเกี่ยวกับการจัด
กิจกรรมนั้น ๆ ตั้งแต่ขั้นตอนการจัดทำแผน และต้องเชื่อมโยง แผนพัฒนาตำบลเข้ากับยุทธศาสตร์
ของจังหวัด และประเทศ เพื่อการบูรณาการ ด้านงบประมาณ (กระทรวงการพัฒนาสังคม และความ
มั่นคงของมนุษย์, 2550, หน้า 60)

2. การจัดสรรงบประมาณ และทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาเด็ก และเยาวชน ทั้งทรัพยากรบุคคล สถานที่ ที่ดินสาธารณะ สนามกีฬา วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ อันเป็นสมบัติของชุมชน เพื่อการพัฒนาศักยภาพเด็ก และเยาวชนให้เติบโตสมวัย และมีชีวิตที่มีคุณภาพ

3. งานพัฒนาศักยภาพเด็ก เพื่อพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน และเป็นองค์รวมทั้งทางด้าน ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา มีการจัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้ในด้านศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเทคโนโลยีต่าง ๆ ทั้งเทคโนโลยีพื้นฐาน และเทคโนโลยี ที่ทันสมัย การพัฒนาของเด็ก สร้างเสริมโอกาส ช่องทางและสถานที่เพื่อการกีฬา และนันทนาการ ของเด็ก เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ และฝึกฝนตนเองจากการเล่นต่าง ๆ (กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์, 2550, หน้า 61)

4. สร้างกลไกส่งเสริมสวัสดิภาพเด็กพิเศษเด็ก โดยการสร้างอาสาสมัครพิทักษ์สิทธิเด็ก และการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครภายในตำบลระหว่างตำบล และกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อื่น ๆ เพื่อเป็นระบบเฝ้าระวังและเตือนภัย

5. งานการประสานเครือข่าย และองค์กรต่าง ๆ ในทุกระดับทั้งระดับชุมชนท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ระดับชาติ ทุกประเภท อันได้แก่ สถาบันทางสังคมต่าง ๆ เช่น ครอบครัว ประชาสังคม โรงเรียน วัด องค์กรพัฒนา องค์กรธุรกิจ สื่อมวลชน หน่วยงานภาครัฐ องค์กรในรูปแบบ คณะกรรมการต่าง ๆ เช่น คณะกรรมการคุ้มครองเด็กระดับจังหวัด คณะกรรมการการวางแผน สร้างเสริมสร้างเด็กระดับจังหวัด เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยน แบ่งปันทรัพยากร โอกาสและเงื่อนไขในการคุ้มครอง และพัฒนาศักยภาพเด็กในลักษณะบูรณาการ และเป็นองค์รวม (กระทรวงการพัฒนา สังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2550, หน้า 62)

ความสำคัญของปัญหา

เด็กและเยาวชน คือ อนาคตของมนุษยชาติ เป็นผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม และความอยู่รอดของชาติ เป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในอนาคตรุ่นต่อรุ่นเป็นวัฏจักร ซึ่งเด็ก และเยาวชนส่วนใหญ่จะมีชีวิตอยู่ในช่วงที่กำลังอยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน สังคมความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ ก่อนที่จะก้าวสู่วัยผู้ใหญ่เต็มตัว โดยการที่จะให้เด็ก และเยาวชนเจริญเติบโต และก้าวเข้ามาสู่สถานะของการเป็นกลไกในการพัฒนาประเทศอย่างสมบูรณ์นั้น จึงต้องสร้างเด็ก และเยาวชนให้เป็นผู้ที่มีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน ทั้งสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ความกล้าหาญในเรื่องที่ถูกต้องมีคุณธรรมจริยธรรม และที่สำคัญต้องสามารถเป็นตัวแทนที่จะนำพาประเทศให้ยืนหยัดบนเวทีโลกในอนาคตได้ ดังนั้น อนาคตของมนุษยชาติจะเป็นเช่นไร ขึ้นอยู่กับการปลูกฝัง บ่มเพาะ ให้เด็กและเยาวชนมีพัฒนาการที่ครบถ้วนสมบูรณ์ และเหมาะสมในทุก ๆ ด้าน ทั้ง

ปัจจุบันพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา มีเด็ก และเยาวชน ช่วงอายุระหว่าง 1-5 ปี จำนวน 596 คน อายุระหว่าง 6-10 ปี จำนวน 485 คน อายุระหว่าง 11-15 ปี จำนวน 551 คน อายุระหว่าง 16-20 ปี จำนวน 605 คน และอายุระหว่าง 21-25 ปี จำนวน 513 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 2,750 คน (จากสถิติจำนวนประชากร ประจำปี 2553 www.dopa.go.th)

จากการพัฒนาประเทศตามกระแสโลกาภิวัตน์ ในระยะที่ผ่านมา ได้ส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง ตลอดจนสภาพวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของพี่น้องประชาชนในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ได้ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรบุคคลที่มีค่ายิ่งในการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต กล่าวคือบุตรหลานเยาวชนต้องได้รับผลกระทบอย่างมากมายทั้งโดยตรงและโดยอ้อมการเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ข้อมูลข่าวสารของโลกสมัยใหม่แพร่กระจายสู่สังคมต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว ทำให้อิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกได้ครอบงำวิถีชีวิตของเด็กและเยาวชนในด้านลัทธิพัฒนา จำนวน ไม่น้อยทั้งในด้านการรับประทานอาหารฟาสต์ฟู้ด การแต่งกาย การคบเพื่อนต่างเพศ การมีทัศนคติ และพฤติกรรมเบี่ยงเบน การเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนา ลดน้อยลง มีค่านิยมแบบบริโภคนิยมอย่างฟุ่มเฟือย การทะเลาะวิวาท ปัญหาเด็กติดยาเสพติด ติดเกมส์ การเสพติดลามกอนาจาร ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ขาดความรู้ความเข้าใจในการคุมกำเนิด และป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในกลุ่มเด็ก และเยาวชน หลายคนต้องขาดโอกาสในการเรียนรู้และการพัฒนาดตนเองให้สามารถเจริญเติบโตขึ้น

ดังนั้น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีบทบาทสำคัญในการจัดสวัสดิการสังคมให้กับ
เด็กและเยาวชนตำบลนิคมพัฒนา ภายใต้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตาม
พระราชบัญญัติกำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
พ.ศ. 2542 และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ส่งเสริมงานด้านการริเริ่ม/ ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการพัฒนาเยาวชน อย่างเป็น
รูปธรรมต่อเนื่อง และยั่งยืน

1.1 ด้านความมั่นคงในชีวิต

1.1.1 สุขภาพกาย-สุขภาพจิต

เยาวชนได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับโรคติดต่อ/
โรคทางเพศสัมพันธ์ วัณโรค/ อันตราจากบุหรี่ สรา สารเสพติด การพนัน เกมส้อออนไลน์ และ

อธิบายอื่นๆ รวมทั้งรู้จักวิธีป้องกันอุบัติเหตุ และมีความรู้ ความเข้าใจ รู้จักการวางตัวกับเพศตรงข้ามที่เหมาะสม สามารถสื่อสารเรื่องราวเกี่ยวกับอนามัยการเจริญพันธุ์ได้ถูกต้องเหมาะสม

มีความรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศ และการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ ก่อนวัยอันควรมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย และไม่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ และได้รับการส่งเสริมให้มีความสามารถในการจัดการอารมณ์ และความเครียด มีความขบขันขันใจ ไม่แสดงความก้าวร้าวใช้วาจาที่ตีเทนการทำร้าย สามารถบอกความรู้สึกปรับอารมณ์ และระบายออกได้อย่างเหมาะสม สามารถขอคำแนะนำ และความช่วยเหลือในสิ่งที่ตนเองไม่สามารถแก้ไขได้

1.1.2 ทิ่อุ่อาศัย และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

เยาวชนได้รับการดูแล และมีที่อยู่อาศัยที่มั่นคง เป็นหลักแหล่งแน่นอน และพื้นที่แวดล้อมมีความปลอดภัยห่างไกลจากอบายมุขภัยคุกคาม และการละเมิดต่าง ๆ

1.1.3 พัฒนาการทางสติปัญญาเหมาะสมกับวัย

เยาวชนได้รับการส่งเสริม และพัฒนาทางสติปัญญาเหมาะสมกับวัย โดยได้มีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมที่พัฒนาให้เยาวชนสามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าอย่าง มีเหตุผล มีทักษะในการจัดการกับความเสี่ยงในชีวิตประจำวันภายใต้คุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรมอันดีงามและกฎหมาย ได้รับการส่งเสริมให้มีความคิดสร้างสรรค์ โดยได้มีโอกาสรวมกลุ่มในการทำกิจกรรมในทางที่สร้างสรรค์ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ชุมชน และสังคม

1.1.4 การสร้างสัมพันธภาพ การสื่อสาร ความรับผิดชอบ ต่อตนเองต่อสังคม

เยาวชนได้รับการส่งเสริมการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสารอย่างเหมาะสม มีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ เพื่อการสื่อสาร และเยาวชนไม่เลือกปฏิบัติต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลและความแตกต่างด้านวัฒนธรรม สังคม เศรษฐกิจ ศาสนา ชาติพันธุ์ โดยได้รับโอกาสให้เข้าร่วมกิจกรรม ส่งเสริมการยอมรับความแตกต่าง

1.1.5 ด้านคุณธรรม จริยธรรม

เยาวชนได้รับการส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา อย่างสม่ำเสมอ มีความเข้าใจสาระของศาสนา สามารถนำหลักคำสอนทางศาสนาใช้ใน ชีวิตประจำวัน มีความซื่อสัตย์ กตัญญูกตเวที มีเมตตา มีน้ำใจ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ช่วยเหลือสังคม โดยการส่งเสริมให้เยาวชนได้เข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมหรือมีการให้รางวัล ยกย่องเมื่อทำความดี

1.1.6 ครอบครัว

เยาวชนควรได้รับการส่งเสริมสวัสดิภาพด้านการอยู่ในครอบครัวที่อบอุ่น และเข้มแข็งโดยส่งเสริมให้เยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมการแก้ไขปัญหาครอบครัว โดยไม่ใช้ความรุนแรงรุนแรงควั่นอาทิตย์เป็นวันครอบครัว

1.2 ด้านการศึกษา

1.2.1 โอกาสทางการศึกษา

เยาวชนควรได้รับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิด้านโอกาสทางการศึกษา โดยเยาวชนได้รับการศึกษาจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นอย่างต่ำ และเยาวชนที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจ ควรได้รับการคุ้มครองสิทธิโดยให้มีโอกาสรับรู้ และเข้าถึงแหล่งทุนการศึกษา เยาวชนได้รับการส่งเสริม และมีโอกาสได้เรียนรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี สารสนเทศ

1.2.2 โอกาสฝึกทักษะทางการศึกษา อาชีพ

เยาวชนควรได้รับการฝึกทักษะทางการศึกษา อาชีพ โดยมีโอกาสรับรู้แหล่งการฝึกอบรมอาชีพ และเข้าถึงแหล่งทุนทางการพัฒนาอาชีพ

1.2.3 โอกาสทางการศึกษาตามอัธยาศัย/ การศึกษาตลอดชีวิต

เยาวชนได้รับโอกาสในการศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาตลอดชีพ โดยมีโอกาสเข้าถึงแหล่งความรู้ ศูนย์บริการข้อมูลต่าง ๆ มีแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนอย่างทั่วถึง ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน รับรู้ แหล่งการฝึกอบรมอาชีพ และเข้าถึงแหล่งทุนทางการพัฒนาอาชีพ

1.3 ด้านเศรษฐกิจ

1.3.1 การประกอบอาชีพ และการมีรายได้

เยาวชนได้รับการฝึกทักษะอาชีพ จากการทำงาน โดยได้รับการฝึกทักษะอาชีพในสายงานเพิ่มเติมอย่างเหมาะสมในระหว่างทำงานอย่างน้อย 1 ครั้งต่อปี

1.3.2 การคุ้มครองจากการทำงาน

เยาวชนได้รับการคุ้มครอง/ สวัสดิการจากการทำงาน โดยได้รับสวัสดิการหรือการคุ้มครองรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง เช่น การประกันสังคมเยาวชนได้รับการดูแลด้านความเป็นธรรมในการทำงาน เช่น ชั่วโมงหยุดงาน ค่าตอบแทน วันหยุดพักผ่อน ตามกฎหมายแรงงาน เป็นต้น

1.3.3 การประกอบอาชีพ

เยาวชนทุกคนมีอาชีพสุจริต ประกอบอาชีพไม่ผิดกฎหมาย มีงานทำสม่ำเสมอ ไม่ว่างงานติดต่อกันเกิน 3 เดือน

1.3.4 การมีรายได้

เยาวชนควรมีรายได้เพียงพอต่อการครองชีพสามารถเลี้ยงตนเอง และครอบครัวได้ โดยมีความสามารถในการบริหารจัดการในทางการเงินได้อย่างเหมาะสม รู้จักจัดสรรเงินในการใช้จ่ายที่จำเป็น และเก็บออมไว้ใช้ในยามฉุกเฉิน

1.3.5 โอกาส/ ทางเลือกในการประกอบอาชีพ

เยาวชนได้รับการส่งเสริมโอกาส/ ทางเลือกในการประกอบอาชีพโดยมีโอกาสรู้และเข้าถึงแหล่งข้อมูลบริการด้านการจัดหางาน เยาวชนมีโอกาสดำเนินการประกอบอาชีพในช่วงเวลาว่างตามความสนใจ ความถนัด เพื่อพัฒนาตนเอง และสามารถเข้าถึงบริการการจ้างงาน

1.3.6 การบริหารจัดการในอาชีพ

เยาวชนควรมีความสามารถในการบริหารจัดการในอาชีพ โดยการทำงานสม่ำเสมอและได้รับโอกาสพัฒนาคุณภาพของงานให้ดีขึ้น

1.4 ด้านสังคม/ ชุมชน

1.4.1 การมีส่วนร่วมในครอบครัว

เยาวชนได้รับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดี ต่อคนในครอบครัว ให้ความช่วยเหลือ แบ่งเบาภาระในครอบครัว และสามารถดำเนินกิจกรรมของครอบครัว

1.4.2 การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคมชุมชน/ สถานศึกษา

เยาวชนได้รับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคม/ ชุมชน/ สถานศึกษา โดยเยาวชนเป็นสมาชิกชมรมอาสาสมัครบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม และหน่วยงานภาครัฐ ภาคธุรกิจ เอกชน องค์กรสาธารณประโยชน์ สนับสนุนการบำเพ็ญประโยชน์ของเยาวชน

1.4.3 การมีส่วนร่วมในวัฒนธรรม

เยาวชนได้รับการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวัฒนธรรม โดยเยาวชนมีส่วนร่วมคิด วางแผน ทำกิจกรรมทางศิลปะ วัฒนธรรม ร่วมกันสืบสานภูมิปัญญาชุมชน เยาวชนได้รับโอกาสในการเลือกทำกิจกรรมสร้างสรรค์ หรือตามวัฒนธรรมประเพณีที่สนใจร่วมกับชุมชน เช่น กิจกรรมพื้นบ้านในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับสากล เยาวชนได้รับการส่งเสริมให้ทำกิจกรรมในการปรับตัวเข้ากับขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมของชุมชน

1.4.4 การมีส่วนร่วมการเมืองการปกครอง

เยาวชนได้รับการส่งเสริมเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง การปกครอง โดยได้รับโอกาสในการแสดงความคิดเห็นเป็นสมาชิกหรือเข้าร่วมกิจกรรมด้านต่าง ๆ เช่น การเลือกตั้ง ประธานชมรม องค์กร นักศึกษา สภาเด็ก และเยาวชนในระดับต่าง ๆ เยาวชนมีส่วนร่วมในการรับรู้/ ใช้สิทธิและทำหน้าที่ทางการเมืองในระดับต่าง ๆ เช่น การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง สส. อบต.

เยาวชนได้มีช่องทาง/ การเปิดโอกาสให้เยาวชนได้รับรู้ ร่วมกิจกรรมทางการเมือง/ การปกครอง ส่วนท้องถิ่น

1.4.5 การมีโอกาสร่วมกิจกรรมนันทนาการ

เยาวชนได้รับการส่งเสริมให้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการอย่างเหมาะสม โดยเยาวชนเข้าร่วมชมรมกีฬา ดนตรี ศิลปะ ท่องเที่ยว งานอดิเรก เยาวชนได้มีเวที/ พื้นที่สร้างสรรค์ สำหรับเยาวชนโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาคธุรกิจเอกชน และองค์กร สาธารณประโยชน์ จัดทำแผนและจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรม นันทนาการในรูปแบบต่าง ๆ ของเยาวชน

1.5 ด้านสิทธิทางสังคม/ การคุ้มครองสิทธิ

1.5.1 การได้รับการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิตามกฎหมาย

เยาวชนได้รับการส่งเสริมให้เข้าร่วมกิจกรรมคุ้มครองพิทักษ์สิทธิ โดยหน่วยงาน ต่าง ๆ เปิดช่องทางให้เยาวชน ได้มีกิจกรรม คุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ เยาวชนได้รับการคุ้มครอง พิทักษ์สิทธิตามกฎหมาย โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติมีทางเลือก/ ช่องทางร้องเรียนขอความเป็นธรรมจาก หน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ ที่กระจายทั่วถึงในระดับตำบล เช่น กล้องรับความคิดเห็น

1.5.2 การมีพื้นที่กิจกรรมของเยาวชน

เยาวชนควรมีสถานที่แวดล้อมที่เอื้อต่อการทำกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของเยาวชน โดยในทุกตำบล หรือทุกหมู่บ้านควรจัดพื้นที่ให้เยาวชนได้ทำกิจกรรม หรือใช้เวลาว่างให้เกิด ประโยชน์ เช่น ห้องสมุด สวนสาธารณะ ศูนย์การเรียนรู้ สนามกีฬา ศูนย์เยาวชน เป็นต้น

1.5.3 การมีระบบส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมเยาวชน

เยาวชนได้รับการส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มการทำกิจกรรม โดยองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น องค์กรด้านภาคธุรกิจเอกชนและองค์กรสาธารณะประโยชน์ จัดทำแผน และจัดสรร งบประมาณเพื่อส่งเสริมสนับสนุนทำกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ของเยาวชน

1.5.4 การคุ้มครองจากภัยพิบัติ/ ความรุนแรงในพื้นที่

เยาวชนได้รับการปกป้องคุ้มครองให้ปลอดภัยจากภัยพิบัติ/ ความรุนแรงในพื้นที่ โดยเยาวชนสามารถเข้าถึงข้อมูล และระบบเตือนภัยพิบัติความรุนแรงในพื้นที่ได้

1.5.5 การเข้าถึงบริการต่างๆ

เยาวชนได้รับการส่งเสริมให้สามารถเข้าถึงบริการทางสังคมต่าง ๆ โดยเข้าถึงบริการ ได้อย่างเท่าเทียมและได้รับบริการที่มีมาตรฐาน

1.5.6 การเลือกบริโภคข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ

เยาวชนควรได้รู้จักเลือกบริโภคข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ที่เหมาะสม และเป็นประโยชน์ในการพัฒนาทักษะชีวิต โดยเยาวชนสามารถสะท้อนความต้องการในการบริโภคข้อมูลข่าวสารผ่านทางช่องทางต่าง ๆ ในสังคม เช่น ผู้รับเรื่องราวร้องทุกข์ วิทยุชุมชน หอกระจายข่าว เป็นต้น เยาวชนได้รับการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิให้เข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสาร โดยมีศูนย์การเรียนรู้หรือแหล่งเรียนรู้สาธารณะอย่างน้อยในระดับตำบลให้เยาวชนสามารถเข้าถึงและใช้บริการได้

1.5.7 การรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง

เยาวชนได้รับการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยจัดกิจกรรมให้เยาวชนได้ สามารถเรียนรู้และวิเคราะห์สังคม เช่น การติดตามข่าวสารบ้านเมือง เป็นต้น

1.6 ด้านสภาพแวดล้อม

1.6.1 การเกื้อหนุน เอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

เยาวชนควรอยู่ในครอบครัวที่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนรวมถึงได้รับการช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ จากชุมชน โดยในทุกหมู่บ้านมีสวัสดิการพื้นฐานให้กับสมาชิกในชุมชน เช่น ฌาปนกิจสงเคราะห์กลุ่มออมทรัพย์ (กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์, 2550, หน้า 1-16)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาระดับความต้องการสวัสดิการของเด็กและเยาวชนในตำบลนิคมพัฒนา อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางการพัฒนาจัดทำแผนการบริการสวัสดิการของเด็กและเยาวชนในตำบลนิคมพัฒนา

ปัญหาการวิจัย

1. เด็กและเยาวชนในตำบลนิคมพัฒนามีระดับความต้องการได้รับสวัสดิการสังคมด้านใดบ้าง
2. เด็กและเยาวชนในตำบลนิคมพัฒนาขาดโอกาสในการได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดสวัสดิการด้านใดบ้าง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความต้องการสวัสดิการของเด็กและเยาวชนในตำบลนิคมพัฒนา
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาจัดทำแผนการบริการสวัสดิการของเด็กและเยาวชนในตำบลนิคมพัฒนา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนในตำบลนิคมพัฒนา อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ที่มีอายุระหว่าง 11-15 ปี, อายุระหว่าง 16-20 ปี และอายุระหว่าง 21-25 ปี เท่านั้น (จากสถิติจำนวนประชากร ประจำปี 2553 www.dopa.go.th)

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้ทราบถึงระดับความต้องการสวัสดิการของเด็กและเยาวชนในตำบลนิคมพัฒนา
2. สามารถนำข้อมูลที่ได้รับไปเป็นแนวทางการพัฒนาจัดทำแผนการบริการสวัสดิการของเด็กและเยาวชนในตำบลนิคมพัฒนา